

Raadsinformatiebrief

Aan Raad
 Portefeuillehouder Peter van Dijk
 Onderwerp Septembercirculaire 2023 gemeentefonds
 Datum 24 oktober 2023

Kennisnemen van

de uitkomsten septembercirculaire 2023 met betrekking tot de algemene uitkering gemeentefonds.

Inleiding

Dinsdag 19 september is de septembercirculaire 2023 gepubliceerd. Vervolgens is geanalyseerd en doorgerekend wat de financiële effecten voor de gemeente Goirle zijn. Gebruikelijk is dat we uw raad informeren over de hoofdlijnen van de circulaire gemeentefonds en de financiële effecten voor onze gemeente. Met deze RIB geven wij daar uitvoering aan, zodat u deze informatie kunt betrekken bij de beraadslagingen over de begroting 2024. Deze raadsinformatiebrief bevat de financiële samenvatting op hoofdlijnen. Nadere duiding vindt u in bijlage 1. In bijlage 2 treft u de septembercirculaire aan.

Ontwikkeling algemene uitkering voor de gemeente Goirle

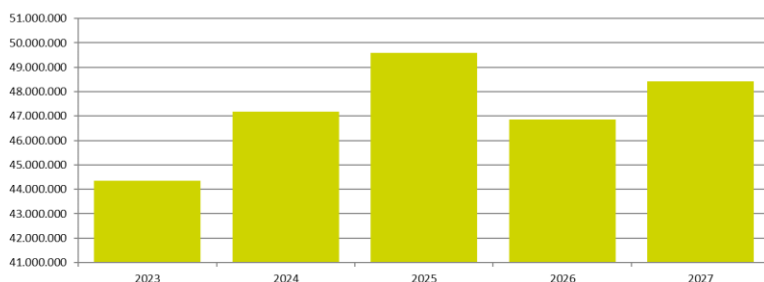
De te ontvangen inkomsten voor de gemeente Goirle wijzigen op basis van de septembercirculaire 2023 ten opzichte van meicirculaire 2023 als volgt:

(bedragen x € 1.000 / V=Voordelig N=Nadelig)

Ontwikkeling algemene uitkering (AU) gemeentefonds	2023	2024	2025	2026	2027
Raming algemene uitkering op basis van sept.circulaire 2023	44.341 V	47.192 V	49.581 V	46.858 V	48.421 V
AF: Raming algemene uitkering op basis van meicirculaire 2023	44.008 V	46.303 V	48.797 V	46.040 V	46.904 V
Bijstelling raming algemene uitkering o.b.v. sept.circulaire 2023	334 V	888 V	784 V	818 V	1.517 V

We zien op basis van de septembercirculaire voor dit jaar een toename in de inkomstenstroom. Kanttekening daarbij is dat we ook rekening moeten houden met bijbehorende hogere lasten (zie pag. 2). Daardoor is de toename van inkomsten niet per definitie gelijk aan een toename van ons begrotingsaldo.

Wanneer we de raming van de algemene uitkering voor de gemeente Goirle, met verwerking van de septembercirculaire, in de vorm van een staafdiagram presenteren wordt het 'ravijnjaar' 2026 goed zichtbaar:

We zien hier een jaarlijkse, trendmatige toename in onze inkomsten tot en met 2025 van € 2,5 mln. per jaar. Vanaf 2026 eindigt de trendmatige lijn vanwege het effect van het afschaffen van de normeringssystematiek door het Rijk. Daardoor stijgen we geen € 2,5 miljoen euro, maar dalen we € 2,7 miljoen euro in onze inkomsten: een nadelig effect van per saldo € 5 miljoen euro. Dat

nadelig effect wordt in 2027 nog groter omdat de trendmatige inkomstenstijging van oorspronkelijk € 2,5 mln. afvlakt naar € 1,5 mln.

Netto effect septembercirculaire 2023

De bijstelling van de raming algemene uitkering vindt zijn oorsprong in een aantal zaken. Deze zijn weergegeven in onderstaande tabel en lichten we daaronder op hoofdlijnen toe. Ieder van de oorzaken heeft ook zijn eigen technische verwerkingwijze.

(bedragen x € 1.000 / V=Voordelig N=Nadelig)

Netto effect sept.circulaire 2023 op begrotingssaldo		2023	2024	2025	2026	2027
Bijstelling raming algemene uitkering o.b.v. sept.circulai		334 V	888 V	784 V	818 V	1.517 V
Bijbehorende bijstellingen lasten-ramingen: (Nadelig = lastenverhoging / Voordelig = lastenverlaging)						
1	<u>Loon- en prijsontwikkeling:</u> LPO accres gecombineerde index	-	468 N	397 N	363 N	482 N
2	<u>Areaal-ontwikkeling:</u>					
2a	Hoeveelheidsverschillen	-	395 N	422 N	400 N	425 N
2b	Ontwikkeling uitkeringsbasis in septembercirculaire 202	-	97 V	96 V	94 V	126 V
3	<u>Taakmutaties:</u>					
	Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	2 N	3 N	3 N	3 N	3 N
	Wet visueel beperkten	-	1 V	1 V	1 V	1 V
	Bijzondere bijstand en vroegsignalering	-	42 N	-	-	-
	Hulpmiddelen thuis laten staan	N	N	1 N	1 N	1 N
	Rijksvaccinatieprogramma	-	5 N	5 N	4 N	5 N
	Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg	-	47 N	28 N	-	-
	<u>Decentralisatie-uitkering:</u>					
	Veilig wonen	7 N	7 N	7 N	7 N	-
4	<u>Integratie-uitkering:</u>					
	Participatie (IU)	37 N	35 N	32 N	30 N	28 N
Netto effect sept.circulaire 2023 op begrotingssaldo		287 V	16 N	13 N	105 V	701 V

Toelichting:

Algemeen

De algemene uitkering is een 'algemeen dekkingsmiddel'. Dit betekent dat de raad over de aanwending daarvan gaat, ze is in principe 'vrij besteedbaar'. Vanuit een verantwoord financieel beleid en het uitgangspunt van 'reëel begroten' is het echter niet verstandig alle bijstellingen als 'vrije ruimte' te bestempelen, maar de uitgaven daarmee gelijke tred te laten houden. Om die reden worden enkele zaken 'budgetneutraal' in de begroting verwerkt. Hieronder lichten we die toe.

1. Loon- en Prijsontwikkeling.

Stijgende lonen en prijzen zijn autonome ontwikkelingen die onze huidige uitgaven beïnvloeden. Het Rijk compenseert ons daar deels voor. Daarom leidt deze compensatie niet tot extra financiële beleidsruimte, maar nemen we deze component voor eenzelfde bedrag als last op in de begroting. Daarmee is deze component 'budgetneutraal'.

2. Areaalontwikkeling:

a. Hoeveelheidsverschillen.

De omvang van het gemeentefonds wordt berekend op basis van allerlei maatstaven (bijvoorbeeld aantal inwoners, oppervlakte bebouwing). Als deze aantallen wijzigen, uit zich dat in hoeveelheidsverschillen in de algemene uitkering. Toenemende maatstafaantallen noemen we 'areaaluitbreiding'. De compensatie hiervoor in de algemene uitkering dient ter dekking van extra kosten die daarmee verband houden.

b. Ontwikkeling uitkeringsbasis

Niet alleen de gemeente Goirle heeft te maken met areaaluitbreiding, dat geldt voor meer gemeenten in Nederland. Onder invloed daarvan wijzigt de uitkeringsbasis.

Doordat het gemeentefonds een communicerend vat is worden de effecten van de hoeveelheidsverschillen over alle gemeenten verdeeld. Daarom nemen we het saldo van de ontwikkeling van de uitkeringsbasis én de specifieke hoeveelheidsverschillen voor de gemeente Goirle in de begroting als last op, ter compensatie van de kosten van onze eigen areaaluitbreiding. Om die reden is ook deze component Areaal-ontwikkeling 'budgetneutraal'.

3. Taakmutaties

In de septembercirculaire heeft het Rijk ook melding gemaakt van (nieuwe) werkzaamheden die, ten gevolge van wetwijzigingen, naar de gemeente toekomen. Voor deze zogenaamde 'taakmutaties' ontvangen we compensatie van het Rijk. Daartegenover staat dat we ook kosten moeten maken om ze uit te voeren. Door tegenover de inkomsten voor de betreffende taak ook de uitgaven in de begroting op te nemen, zorgen we voor een budgetneutrale verwerking die de vrije beleidsruimte niet beïnvloedt. In bijlage 1 hebben we de specifieke taakmutaties verder toegelicht.

4. Integratie-uitkering

Voor bijzondere taken werkt het Rijk soms met een specifieke uitkering in de vorm van een decentralisatie- of integratie-uitkering die gemeenten ook voor dat specifieke doel inzetten. Zo wordt de integratieuitkering Participatie ingezet voor de instandhouding van de sociale werkvoorziening (Diamant-groep). De lastenzijde wordt met eenzelfde bedrag bijgesteld, zodat deze ook budgetneutraal wordt verwerkt. De mutatie in de septembercirculaire betreft alleen de integratieuitkering voor de sociale werkvoorziening.

Financieel effect op het meerjarenperspectief

De tabel hieronder laat de ontwikkeling zien van meerjarenperspectief (toont hoe de huidige begrotingssaldi wijzigen) als gevolg van de netto effecten septembercirculaire 2023.

(bedragen x € 1.000 / V=Voordelig N=Nadelig)

Ontwikkeling begrotingssaldo a.g.v. sept.circulaire 2023	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo begroting 2023-2027 (peil begroting 2024)	6.659 V	2.421 V	4.796 V	1.930 V	306 V
Netto effect sept.circulaire 2023 op begrotingssaldo	287 V	16 N	13 N	105 V	701 V
Begrotingssaldo na verwerking septembercirculaire 2023	6.946 V	2.405 V	4.784 V	2.035 V	1.007 V

Bladnummer

4

Datum

24 oktober 2023

Vervolg

We verwerken de financiële gevolgen meerjarig in de Slotwijziging 2023. Voor meer algemene informatie over de werking van het gemeentefonds kijk op:

<https://www.youtube.com/watch?v=z1XDb9SsdoA>.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Uitgebreide toelichting op de septembercirculaire 2023
2. Septembercirculaire 2023